

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЛЮБЕШІВСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЛУЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО
ПЛАГІАТУ У ВІДОКРЕМЛЕНому СТРУКТУРНОму
ПІДРОЗДІЛІ «ЛЮБЕШІВСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ ЛУЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ»**

(Введено в дію наказом №323 від 01 березня 2022р.)

Розглянуто і схвалено
на засіданні педагогічної
ради
Протокол № 1
від «31 » серпня 2022 р.

1. Загальні положення

1.1. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у Відокремленому структурному підрозділі «Любешівський технічний фаховий коледж Луцького національного технічного університету» (далі – Положення), розроблене відповідно до Законів України «Про фахову передвищу освіту», «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України, інших нормативно-правових актів та положень коледжу з метою запобігання плагіату у науково-методичних, навчально-методичних лабораторіях, навчальних та інших текстових роботах.

1.2. Це Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти у Відокремленому структурному підрозділі «Любешівський технічний фаховий коледж Луцького національного технічного університету» (далі - Коледж).

1.3. Положення спрямоване на формування академічної етики та поваги до інтелектуальних надбань і покликане сприяти впровадженню практики належного цитування через визначення поняття та форм плагіату, методів запобігання його поширенню, процедури розгляду та фіксування фактів плагіату, а також формалізації можливих наслідків його вчинення у межах Коледжу.

1.4. Положення включає процедури та заходи:

- а) із формування культури освітнього середовища, яке не сприймає академічну нечесність;
- б) створення умов, що унеможливлюють академічний плагіат;
- в) виявлення академічного плагіату в наукових статтях, підручниках, навчальних виданнях;
- г) притягнення до відповідальності за академічний плагіат.

1.5. Положення розповсюджується на навчальні праці науково-педагогічних і педагогічних працівників Коледжу та здобувачів фахової передвищої освіти (далі - студенти).

2. Визначення термінів

2.1. Автор – фізична особа, яка своєю творчею працею створила твір (ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 - XII).

2.2. Здобувач фахової передвищої освіти (студент) - особа, зарахована до закладу фахової передвищої освіти з метою здобуття фахової передвищої освіти; (ст. 53 Закону України “Про фахову передвищу освіту” від 06.06.2019 № 2745-VIII).

2.3. Твір (письмова робота) – інформація як результат наукової або навчально-методичної діяльності конкретної особи (або в співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді в мережі Інтернет і (або) оприлюднена на офіційному web-сайті Коледжу (електронна бібліотека).

2.4. Оприлюднення твору – здійснена за згодою автора або іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для загалу шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо.

2.5. Плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 - XII).

Плагіат академічний – навмисне відтворення здобувачем фахової передвищої освіти у письмовій або електронній формі чужого твору, опублікованого на паперовому або офіційно оприлюдненого на електронному носії, повністю або частково, під своїм іменем без посилання на автора (ст. 69 Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII).

Різновиди plagiatu:

- видання виконаної роботи іншого автора за свою без внесення в неї жодних змін та належного оформлення цитування;
- копіювання значної частини чужої роботи в свою без внесення в запозичене жодних змін та належного оформлення цитування;
- представлення суміші власних та запозичених аргументів без належного цитування;
- внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів в них тощо) та без належного оформлення цитування;
- компіляція – створення значного масиву тексту шляхом копіювання із різних джерел без внесення в нього правок, посилань на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту;
- парафраза - переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту. Сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних оборотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет).

2.6. Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні (ст. 1 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 - XII).

3. Основні завдання положення

3.1. Основними завданнями Положення є:

- створення системи ефективного запобігання, поширення та виявлення plagiatu в роботах науково-педагогічних і педагогічних працівників та студентів Коледжу;
- розвиток навичок добросовісної та коректної роботи із джерелами інформації;
- підвищення якості організації та ефективності навчального процесу;
- дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальної власності інших осіб;
- активізація самостійності та індивідуальності при створенні власних творів, а також підвищення відповідальності за порушення правил цитування;

- дотримання прав інтелектуальної власності фізичних та юридичних осіб науково-педагогічними і педагогічними працівниками та студентами при роботі з оприлюдненими (опублікованими) джерелами інформації;
- забезпечення належного кваліфікаційного рівня письмових робіт, що виконуються у Коледжі;
- стимулювання самостійності та індивідуальності при виконанні (створенні) письмових робіт (авторського твору).

4. Заходи щодо запобігання та виявлення plagiatu

4.1. Студенти всіх форм навчання несуть відповідальність за коректну роботу із джерелами інформації, дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, порушення загальноприйнятих правил цитування відповідно до Положення.

4.2. Заходами про запобігання plagiatu є:

- внесення в навчальні програми обов'язкового вивчення методів написання дослідницьких матеріалів з уникненням plagiatu;
- навчання студентів грамотному викладанню своїх думок та правилами цитування;
- ознайомлення студентів з науковою етикою та етичними проблемами, що виникають в процесі наукового дослідження;
- пояснення студентам, що творча робота має бути індивідуальною, а також повністю розкривати задану тему за передбаченим планом;
- забезпечення навчального процесу великим вибором тематик з вузькою і актуальною специфікою, що дозволяють значно зменшити відсоток plagiatивних робіт;
- забезпечення поетапної звітності, оскільки однією з причин plagiatu є неправильно організований час на виконання творчого завдання;
- проведення публічного захисту робіт.

4.3. З метою уникнення plagiatu необхідно:

- ретельно підготуватись до дослідницької роботи, працюючи з інформаційними джерелами;
- консультуватись з керівником дипломного проекту, курсової роботи (проекту);
- дотримуватись балансу між запозиченими і власними ідеями;
- робити примітки;
- при наведенні власних ідей поряд з цитуванням іншого джерела, необхідно переконатися в чіткому їх розрізненні;
- бути обережним при перефразуванні, навіть при зміні слів автора оригінального тексту при збереженні основної ідеї посилання є необхідним;
- постійно оцінювати надійність використаних джерел.

5. Перелік робіт та порядок перевірки на академічний plagiat

5.1. В коледжі перевірці на академічний plagiat можуть підлягати:

- навчальні (курсові роботи (проекти), реферати тощо), кваліфікаційні роботи здобувачів фахової передвищої освіти, науково-методичні, навчально-методичні

праці (підручники, навчальні посібники та інші роботи, що вимагають рекомендації методичної ради Коледжу до видання), дистанційні курси, монографії та інші роботи;

- рукописи статей, тези доповідей на конференціях, які проводяться в коледжі.

5.2. Безпосередню перевірку, зазначених у п. 5.1 матеріалів, за відповідним дорученням заступника директора з навчальної роботи здійснює Комісія з питань етики та академічної добросесності в Коледжі, під час роботи якої за необхідності можуть бути залучені завідувачі відділень, голови циклових комісій та методист у відповідності до наказів директора коледжу. Для перевірки матеріалів на ім'я заступника директора з навчальної роботи подається заява відповідного зразка (Додаток 1 до Положення). Роботи, що підлягають перевірці на plagiat, надаються авторами в електронному вигляді у представлених форматах: *.docx, *.pdf або *.txt.

5.3. Перевірка зазначених у п. 5.1. матеріалів проводиться згідно з інструкцією (Додаток 2 до Положення) за допомогою одного або декількох програмно-технічних засобів з визначенням унікальності роботи. При цьому використовується така орієнтовна шкала (у відсотках до загального об'єму матеріалу):

- висока унікальність – 90-100 %, робота допускається до опублікування;
- середня унікальність – 70-89,9 %, робота допускається до опублікування;
- низька унікальність – 50,1 – 69,9 %, робота потребує доопрацювання та повторної перевірки;
- дуже низька унікальність – 50,0 % і нижче, робота відхиляється без права подальшого розгляду.

5.4. Для підвищення об'єктивності перевірки унікальності роботи можуть застосовуватися дві і більше програми пошуку і виявлення plagiatu. Залежно від поставленого завдання особа, яка здійснює перевірку, самостійно обирає програму, функціональні можливості якої в максимальній мірі відповідають поставленому завданню.

5.5. Результати перевірки на академічний plagiat оформлюються експертним висновком про перевірку на наявність академічного plagiatu (Додаток 3 до Положення) з подальшим допуском матеріалів до друку, відправку матеріалів на доопрацювання або відхилення без права подальшого розгляду.

5.6. Особа, яка виявила академічний plagiat (компліяцію) у творах, що є навчально-методичними роботами (підручник, навчальний посібник, стаття, тези) службовою запискою повідомляє про це заступнику директора з навчальної роботи в Коледжі.

5.7. Викладач, який виявив академічний plagiat (компліяцію) у творах студентів (стаття, тези, реферат, есе тощо) попереджає про це їх.

6. Відповіальність за академічний plagiat

6.1. Науково-педагогічні і педагогічні працівники, що публікують навчально-методичні праці, несуть особисту відповіальність за коректну роботу із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних

надбань; за порушення загальноприйнятих правил цитування шляхом прийняття правил цитування та наукової етики, представлених у цьому Положенні.

6.2. Виявлення фактів академічного plagiatu (компіляцій) в осіб викладацького складу може бути враховано при атестації, продовженні дії трудового договору (контракту) на займаній посаді.

6.3. Експертний висновок про перевірку на наявність академічного plagiatu є підставою для допуску письмової роботи (методичних рекомендацій, посібника, підручника тощо) до друку або доопрацювання.

6.4. Студенти несуть відповідальність за наявність академічного plagiatu в своїх роботах у порядку, визначеному даним Положенням.

6.5. У випадку виявлення в роботі студента дуже низької унікальності, безпосередній керівник попереджає про це автора (студента) та ініціює рішення про направлення її на доопрацювання.

7. Порядок подачі апеляції та її розгляд

7.1. У випадку незгоди з результатами перевірки автор (автори) роботи має (мають) право подати апеляцію. Апеляція подається на ім'я директора Коледжу у триденний термін після оголошення результатів перевірки.

7.2. Після подання автором (авторами) апеляції за наказом директора Коледжу створюється комісія для розгляду апеляції, яка повинна розглянути апеляційну заяву у семиденний термін після створення комісії. У випадку необхідності отримання додаткової уточнюючої інформації засідання апеляційної комісії може проводитись у кілька етапів. При виникненні у членів комісії сумнівів щодо наявності академічного plagiatu в творі - такі сумніви трактуються на користь особи, твір якої розглядається апеляційною комісією.

7.3. Комісія з розслідування фактів академічного plagiatu також може створюватися за наказом директора Коледжу як з ініціативи науково-педагогічних і педагогічних працівників Коледжу, так і за заявами сторонніх осіб, а також за дорученням Міністерства освіти і науки України, відповідних державних установ.

7.4. При розгляді апеляцій на результати перевірки навчальних та кваліфікаційних робіт (дипломних проектів (робіт)) студентами до складу комісії обов'язково залучається представник органу студентського самоврядування Коледжу.

7.5. Про дату, місце та час проведення засідання апеляційної комісії заявника попереджають за допомогою наявних засобів зв'язку щонайменше за два робочі дні. Якщо заявник не з'явився на засідання комісії, то питання розглядається за його відсутності.

7.6. Результати засідання апеляційної комісії оформляються відповідним висновком, його підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник (якщо він був присутнім на засіданні комісії). Заявник має право зазначити згоду або незгоду з висновками комісії та надати свої зауваження.

7.7. Встановлення комісією фактів оригінальності (низької унікальності) є підставою для:

- відмови у наданні дозволу (рекомендації) до опублікування матеріалів;

- відмови у допуску до захисту дипломного проєкту (роботи), курсового проєкту (роботи);
- відправки матеріалів на доопрацювання;
- видачі іншого варіанта завдання для навчальних та кваліфікаційних робіт студентів;
- відхилення роботи, виконаного завдання без права подальшого розгляду.

7.8. Виявлення фактів plagiatu у роботах науково-педагогічних і педагогічних працівників може бути враховано при продовженні з ними дії контракту (трудового договору).

7.9. Висновки апеляційної комісії щодо академічного plagiatu (компіляції) у роботах студентів зберігаються на відділеннях, у роботах науково-педагогічних і педагогічних працівників – у навчальній частині.

8. Прикінцеві положення

8.1. Положення набуває чинності після схвалення його на педагогічній раді коледжу та введення в дію наказом директора.

8.2. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися після схвалення їх на педагогічній раді коледжу та введення в дію наказом директора.

Додаток 1
Заступнику директора з НР

(П.І.Б.)

(посада, місце роботи/навчання
/студенти вказують відділення, курс,
групу)

(П.І.Б.)

ЗАЯВА

Прошу перевірити мою роботу (реферат, стаття, посібник, методичні рекомендації тощо) на тему (назва роботи) на наявність академічного плагіату. Всі запозичення з друкованих та електронних джерел мають відповідні посилання.

Я ознайомлений(а) з діючим Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Коледжі, згідно з яким виявлення плагіату є підставою для відмови в допуску моєї роботи до друку та застосуванні дисциплінарних заходів. Додаток: електронний варіант роботи додається.

(Дата)

(Підпис)

Додаток 2

ІНСТРУКЦІЯ щодо порядку подання робіт для перевірки на академічний плагіат

Для реалізації положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Коледжі:

1. Здобувач освіти (студент), працівник Коледжу подає заяву (Додаток 1) та письмову роботу в електронному вигляді (див. п. 5.1 Положення) Комісії з питань етики та академічної доброчесності.

2. Упродовж 10 днів з дня подачі матеріалів відбувається перевірка роботи. Результати перевірки оформляються у вигляді «Експертний висновок про перевірку на наявність академічного плагіату» і видаються автору.

3. Експертний висновок про перевірку на наявність академічного плагіату є підставою для допуску письмової роботи (методичних рекомендацій, посібника, підручника) до друку або доопрацювання.

4. Допуск до перегляду результатів перевірки усіх письмових робіт мають: директор Коледжу, заступники директора, методист, голова Комісії, відповідальний за перевірку на антиплагіат.

Додаток 3

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК про перевірку на наявність академічного плагіату

Комісія з питань етики та академічної доброчесності в Коледжі, створена наказом директора від « _____ » 20 _____ року № _____, перевіривши роботу ПП автора на тему: « _____ », прийшла до наступного висновку: _____ станом на _____.

_____ Голова Комісії _____ / _____ /
(дата перевірки роботи) (підпис) (ім'я та прізвище)